

6. МПДА. Записано від Щур М. О., 1934 року народження, переселенки із села Городище, затопленого водами Канівського водосховища.

7. МПДА. Записано від Янко Г. П., 1929 року народження, мешканки села Засупоївка Київської області.

*Копилець Є.В., кандидат педагогічних наук,
заступник директора з навчально-виховної роботи,
Комунальний заклад «Полтавський обласний центр
національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства
учнівської молоді Полтавської обласної ради»,
Полтава, Україна
ORCID ID: 0000-0003-3234-4126*

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТУРИСТСЬКО- КРАЄЗНАВЧОГО ПРОФІЛЮ ДО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

До усталених напрямів краєзнавчо-дослідницької роботи у Комунальному закладі «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради» (КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР») належить вивчення рекреаційного потенціалу Полтавщини. Зокрема, вихованцями закладу були піддані комплексному аналізу шляхи оптимізації використання рекреаційного потенціалу Кобеляцького району (2016–2017 рр.), розвиток екотуризму в регіональних ландшафтних парках «Нижньоворсклянський» (2017 р.) та «Диканський» (2020-2021 рр.).

Адміністративно-територіальна реформа підштовхнула як керівництво громад області, так і підприємців до усвідомлення, що розвиток туризму в громаді спроможний стати вагомим чинником її добробуту. Туристична привабливість – це й формування позитивного іміджу громади, і популяризація місцевої культурної та природної спадщини, зрештою, це створення робочих місць для місцевих жителів та збільшення надходжень до місцевого бюджету.

У 2020 р. фахівці та вихованці КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР» були запрошені на тестування нового пішохідного туристсько-краєзнавчого маршруту Мачухівською громадою Полтавського району. Директор Мачухівського краєзнавчого музею, кандидат історичних наук Анатолій Гейко ознайомив учасників мандрівки з віхами історії 400-літнього села Мачухи, археологічними, історичними, природничими пам'ятками його околиць. Поза увагою краєзнавців не залишилися ні один із найбільших на Полтавщині Тарановоярський курганний могильник скіфського часу, ні пам'ятник родині П'ятаків – моторошне нагадування про Голодомор 1932–1933 рр. Окремі локації на

маршруті особисто презентував голова Мачухівської громади Валерій Білокінь. На завершення мандрівки учасники та організатори за столом із частунком обговорили досягнення та перспективи розвитку туризму в громаді. «Першопрохідці» нового маршруту отримали відзнаки та подарунки від господарів.

У 2021 р. за ініціативою директора підпорядкованої Новоселівській сільській раді Комунальної установи «Агенція місцевого розвитку територіальних громад Полтавського району» Юлії Попової вихованці КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР» під нашим керівництвом розпочали досліджувати стан та перспективи розвитку туризму у Новоселівській громаді Полтавського району. Зокрема, ними було проаналізовано Комплексну програму розвитку культури, молодіжної політики, спорту, туризму, збереження та охорони культурної спадщини Новоселівської сільської ради на 2021–2025 роки та проєкт Плану інтерпретації культурної спадщини Новоселівської територіальної громади на період до 2027 року (автора було залучено до розробки проєкту Плану).

Юні краєзнавці акцентували на необхідності виокремити з-поміж усіх напрямів розвитку туризму в громаді, окреслених документами сільської ради, ті, які є найперспективнішими, вказали на деякі можливі ризики, пов'язані з розвитком туризму. Проміжні результати досліджень було презентовано на обласній краєзнавчій конференції учнівської молоді «Полтавщина – земля моя свята» (Полтава, листопад 2021 р.) [1], Всеукраїнській історико-краєзнавчій конференції учнівської молоді «Державотворчі процеси в Україні: через віки у XXI століття» (Черкаси, квітень 2022 р.) [2], XXV науковій конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (Полтава, квітень 2022 р.) [3].

Як ми зазначали раніше, інтегровані краєзнавчі дослідження, до яких належить і дослідження рекреаційного потенціалу регіону, є сприятливими для цілісного осягнення вихованцями дійсності. Вони позитивно впливають на формування ключових компетентностей учнівської молоді, оскільки до їхніх основних ознак належать, зокрема, надпредметність та міждисциплінарність. Саме мікрорегіон (у нашому випадку – територіальна громада) є оптимальним за розмірами для комплексного дослідження учнівською молоддю рекреаційного потенціалу. Юні краєзнавці спроможні оцінити багатство та привабливість природних та історико-культурних об'єктів мікрорегіону, зручність транспортного сполучення та побутових умов безпосередньо, не лише через призму інформаційних джерел [5].

Водночас такі дослідження спроможні реально прислужитися розвитку туризму в територіальних громадах. Практики наголошують, що співпраця із закладами освіти важлива на різних етапах розвитку туризму в громаді – від створення ініціативної групи до розробки плану дій на конкретний період [4]. Якщо ж це ще й потужний заклад освіти туристсько-краєзнавчого профілю, значущість співпраці не потребує додаткової аргументації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богомаз Е., Щолокова В. Перспективи розвитку туризму в Новоселівській територіальній громаді. *Полтавщина – земля моя свята*. Збірник кращих матеріалів XII обласної краєзнавчої конференції учнівської молоді. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2021. С. 67-69.
2. Богомаз Е., Щолокова В. Розвиток туризму в Новоселівській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області: здобутки і перспективи. *Збірник тез VII Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції учнівської молоді «Державотворчі процеси в Україні: через віки у XXI століття»*. Черкаси, 2022. С. 337-339.
3. Богомаз Е., Щолокова В. Стан та перспективні напрями розвитку туризму у Новоселівській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області. *Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії, квітень 2022 р.* Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 207-210.
4. Коваль О. П'ять кроків для розвитку туризму в громаді. Вилучено з <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/08/1/650132>
5. Копилець Є. В. Рекреаційний потенціал як об'єкт краєзнавчого дослідження учнівської молоді. *Актуальні проблеми дослідження довкілля*. Збірник наукових праць (за матеріалами VII Міжнародної наукової конференції, присвяченої 80-річчю з дня заснування Ботанічного саду Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, 12-14 жовтня 2017 р., м. Суми). Суми: ФОП Цьома С. П., 2017. С. 274–276.